

آشنائی با آیین نامه انضباطی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

بخش ۱: تخلفات و تنبیهات

ماده ۱ - تفکیک تنبیهات

به منظور استناد و تطبیق دقیق تر احکام انضباطی تنبیهات ماده ۷ آیین نامه بصورت زیر تفکیک می شوند:

الف - تنبیهاتی که با حکم شوراهای انضباطی دانشگاه یا شورای مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می تواند اعمال شود.

۱. اخطار شفاهی

۲. تذکر کتبی بدون درج در پرونده دانشجو

۳. اخطار کتبی بدون درج در پرونده دانشجو

۴. تذکر کتبی و درج در پرونده دانشجو

۵. توبیخ کتبی و درج در پرونده دانشجو

۶. دادن نمره ۰,۲۵ در درس یا امتحان مربوط به تخلف

۷. محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه از قبیل وام، خوابگاه و غیره از یک ماه تا طول باقیمانده از تحصیل

۸. دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف منجر به ایجاد ضرر و زیان شده باشد

۹. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال بدون احتساب سنوات

۱۰. منع موقت از تحصیل به مدت یک نیمسال

۱۱. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال بدون احتساب سنوات

۱۲. منع موقت از تحصیل به مدت دو نیمسال با احتساب سنوات

ب - تنبیهاتی که فقط با حکم شورای مرکزی انضباطی نسبت به دانشجو می تواند اعمال شود:

۱۳. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال بدون احتساب سنوات

۱۴. منع موقت از تحصیل به مدت سه نیمسال با احتساب سنوات

۱۵. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال بدون احتساب سنوات

۱۶. منع موقت از تحصیل به مدت چهار نیمسال با احتساب سنوات

۱۷. تغییر محل تحصیل دانشجو (همراه با تغییر رشته تحصیلی در صورت لزوم)

۱۸. تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از روزانه به شبانه

۱۹. اخراج دانشجو از دانشگاه با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی

۲۰. اخراج و محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاهها از ۱ تا ۳ سال

تبصره ۱: صدور احکام ترکیبی در مورد یک تخلف تنها بصورت ترکیب تنبیهات بندهای ۶ تا ۸ با یکی از دیگر بندها و نیز ترکیب تنبیهات بندهای ۱۷ و ۱۸ با هر یک از بندهای ۹ تا ۱۶ مجاز است.

تبصره ۲: ترکیب احکام تعلیقی با سایر تنبیهات مندرج در کلیه بندها مجاز است.

دو تبصره فوق بر کلیه موارد تخلفات مندرج در ماده ۲ از این بخش جاری است مشروط بر آنکه از محدوده تنبیهات تعیین شده در آنها خارج نشود.

تبصره ۳: چنانچه متخلف در یک موضوع واحد مرتکب تخلفات متعدد شده باشد، تنها شدیدترین تنبیه مربوط به یکی از تخلفات واقع شده در آن موضوع اعمال می شود و اعمال تنبیهات مربوط به سایر تخلفات مجاز نیست.

تبصره ۴: در هر یک از بندهای ۱۱ الی ۱۶ می توان برخی از نیمسالهای منع موقت از تحصیل را با احتساب سنوات و برخی را بدون احتساب سنوات در نظر گرفت.

تبصره ۵: صدور حکم انضباطی از بندهای ۹ تا ۱۸ در خصوص دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی خود را گذرانده اند موضوعیت ندارد.

تبصره ۶: در خصوص ارائه خدمات و تسهیلات دانشگاهی به دانشجویانی که به یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۸ محکوم شده اند، طبق آیین نامه های مربوط عمل می شود.

ماده ۲ - تفکیک تخلفات و تخصیص تنبیهات

در راستای تعمیم اجرای تبصره ۳ ماده ۷ آیین نامه انضباطی دانشجویان تخلفات مندرج در ماده ۶ آیین نامه با قید تنبیهات متناسب بر اساس ماده ۱ از این بخش به شرح زیر تفصیل داده می شوند.

ماده ۶ آیین نامه: حدود اختیارات و وظایف شوراهای انضباطی دانشگاه و شورا مرکزی انضباطی:

الف - رسیدگی به جرائم عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس، قتل).

الف/۱ - تهدید، تطمیع، توهین، فحاشی، هتاکی، افتراء

۱/۱/الف - تهدید یا ارباب یا سلب امنیت

۱/۲/الف - تطمیع برای ارتکاب جرائم یا تخلفات مندرج در این شیوه نامه یا اخاذی

۱/۳/الف - توهین یا فحاشی یا هتک حرمت

۱/۴/الف - افتراء یا نشر

مرتکب هر یک از بندهای فوق به یکی از بندهای ۳ تا ۹ ماده ۱ شیوه نامه محکوم می‌شود.

در صورتی که شاکی یکی از اعضای هیات علمی یا مسئولان یا کارمندان دانشگاه باشد یا در صورت تکرار تنبیه می‌تواند از بندهای ۹ تا ۱۲ صادر شده و در صورت تکرار تا بند ۱۴ تشدید شود.

۲/الف - ضرب و جرح

در صورت وجود شاکی مرتکب به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۴ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود. در صورتی که مضروب یکی از اعضای هیات علمی یا مسئولان یا کارمندان دانشگاه باشد، یا در صورت تکرار تنبیه می‌تواند تا بند ۱۳ تشدید شود. در صورتی که میزان ضرب و جرح بسیار شدید باشد تنبیه می‌تواند متناسب با مورد تا بند ۱۶ تشدید شود.

۳/الف - جعل

۱/۳/الف - جعل اسناد دولتی (خارج از دانشگاه):

در صورت محکومیت قضایی، دانشگاه می‌تواند متخلف را متناسب با احکام قضائی که در مورد وی صادر شده باشد، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۵ تا ۱۲ (بجز بند ۶) محکوم کند.

۲/۳/الف - جعل امضای اساتید یا مسئولان دانشگاه:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود. در صورتی که جعل منجر به تحصیل نمره قبولی در دروس دانشگاهی نیز شده باشد متخلف به بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می‌شود.

۳/۳/الف - ارائه اسناد جعلی به دانشگاه:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود. در صورتی که سند جعلی منجر به قبولی دروس دانشگاهی یا تغییر در نمره باشد، متخلف به مجازات بند ۶ و یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می‌شود و در صورتی که سند جعلی منجر به پذیرفته شدن وی در دانشگاه شده باشد علاوه بر گزارش به هیات مرکز گزینش دانشجو به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۳ تا ۲۰ محکوم می‌شود.

۴/۳/الف - جعل اسناد دانشگاه و استفاده از آن (اعم از استفاده مکتوب یا نرم افزاری)

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود و در صورتی که مدرک مجعول گواهی گذراندن واحدهای درسی دانشگاه باشد، علاوه بر اجرای بند ۶ در مورد آن دروس، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می‌شود.

در صورتی که متخلف، گواهی مبنی بر فراغت از تحصیل را جعل نماید به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۱، ۱۲ یا ۱۵ تا ۱۸ محکوم می‌شود.

۳/۵/الف - جعل عنوان

چنانچه متخلف عنوان یکی از مسئولان داخل یا خارج از دانشگاه را بطور شفاهی یا کتبی جعل و مورد استفاده قرار داده باشد، به یکی از بندهای ۳ تا ۵ و در صورتیکه متخلف از جعل عنوان منتفع شده باشد، به یکی از بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می‌شود.

۴/الف - سرقت

۴/۱/الف - سرقت اموال غیر متعلق به دانشگاه:

متخلف به یکی از بندهای ۲ تا ۵ و بند ۸ محکوم می‌شود.

اگر ارتکاب سرقت با مشارکت باندهای سرقت و با نقشه قبلی صورت گرفته باشد تنبیه می‌تواند تا بند ۲۰ تشدید شود. همچنین در صورت کتمان اطلاعات درباره وجود باند سرقت با نقشه قبلی نیز یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (به جز بند ۶) اعمال می‌شود.

۴/۲/الف - سرقت اموال دانشگاه:

علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸ متناسب با وسعت و دفعات وقوع جرم یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۹ اعمال می‌شود. به علاوه اعمال تنبیه بند ۷ نیز چنانچه تخلف در خوابگاه واقع شده باشد مجاز است.

۴/۳/الف - سرقت و یا خرید، فروش یا افشای سوالات یا ورقه های امتحانی:

متخلف علاوه بر محکومیت به بند ۶ به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ با یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۵ تا ۱۸ محکوم می‌شود.

۵/الف - ارتشاء، کلاهبرداری، اختلاس

۵/۱/الف - اخذ یا دادن رشوه یا کلاهبرداری از شخصیت‌های حقیقی یا حقوقی در خارج از دانشگاه:

در صورت محکومیت قضایی متخلف به یکی از بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود.

۵/۲/الف - اخذ یا دادن رشوه از یا به یکی از دانشگاهیان:

متخلف به یکی از بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود. در صورتی که ارتکاب جرم منجر به نمره قبولی متخلف در یکی از دروس دانشگاهی شده باشد به تنبیه بند ۶ و یکی از تنبیهات بندهای ۹ تا ۱۰ نیز محکوم می‌شود.

۵/۳/الف - کلاهبرداری در دانشگاه:

علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، متخلف به یکی از بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود.

۴/۵/الف - اختلاس:

در صورت محکومیت قضایی، متخلف به تناسب اموال مورد اختلاس و میزان مشارکت در آن، علاوه بر جبران خسارت طبق بند ۸، به یکی از بندهای ۳ تا ۵ یا ۹ تا ۱۳ محکوم می‌شود.

۶/الف - قتل عمد

۱/۶/الف - ارتکاب قتل:

در صورت محکومیت قضایی، تنبیه بندهای ۱۹ تا ۲۰ در خصوص وی لازم الاجراء است.

۲/۶/الف - شرکت یا معاونت در قتل:

در صورت محکومیت قضایی، یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۵ تا ۲۰ اعمال می‌شود.

تبصره: چنانچه دانشجویی به دلیل قتل غیرعمد به حبس محکوم شده باشد، مدت حبس مرخصی تحصیلی محسوب می‌شود.

ب- رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری

۱/ب - تقلب در امتحان

متخلف، چنانچه از تقلب منتفع شده باشد به تنبیه مندرج در بند ۶ در خصوص امتحان یا درس مربوط و متناسب با نوع تقلب به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود. در صورت تکرار تخلف، تنبیه به یکی از بندهای ۹ تا ۱۲ قابل تشدید است.

۲/ب - فرستادن شخص دیگری بجای خود به امتحان یا شرکت بجای دیگری در امتحان

۱/۲/ب - فرستادن دیگری به جای خود در امتحان:

متخلف به تنبیه مندرج در بند ۶ و یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود.

۲/۲/ب - شرکت بجای دیگری در امتحان:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۲ محکوم می‌شود.

تبصره ۱: کلیه آزمون‌هایی که از سوی دانشگاه به عنوان آزمون رسمی به دانشجویان اعلام می‌شوند، مشمول بندهای ۱/ب و ۲/ب می‌شوند.

تبصره ۲: نقص مقررات جلسه امتحان بدون ارتکاب فعلی از جانب متخلف با وجود قرائن دیگر که عامل معنوی در تخلف تقلب را محرز نکند، مشمول بندهای ۱/ب و

۲/ب نمی‌شود.

۳/ب - ارتکاب هر فعلی از سوی اشخاص حقیقی که موجب اخلال یا وقفه یا مزاحمت در اجرای برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه شود.

۱/۳ ب - اخلال یا ایجاد وقفه یا ایجاد مزاحمت برای برنامه ها یا نظم خوابگاه:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

۲/۳ ب - اخلال یا ایجاد وقفه در برنامه ها یا نظم دانشگاه:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

در صورتی که اخلال در نظم منجر به ایجاد آشوب و اغتشاش در سطح دانشگاه یا خوابگاه شود متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۰ محکوم می‌شود.

در صورتی که اخلال منجر به آشوب یا تحریک دیگران یا تشکیل گروه همراه باشد، تنبیه می‌تواند به بندهای ۱۱ تا ۱۳ تشدید شود.

در صورتی که اخلال یا آشوب همراه با ضرب و جرح باشد تنبیه می‌تواند تا بند ۱۵ تشدید شود.

۳/۳ ب - عدم رعایت مقررات دانشگاه:

علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در آئین نامه های مربوط (مشروط به عدم تناقض آن ها با آئین نامه انضباطی و شیوه اجرایی آن)، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در

بندهای ۱ و ۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار، این تنبیه تا موارد مندرج در بندهای ۳ تا ۵ و ۷ تا ۱۰ قابل تشدید است.

۳/۴ ب - عدم رعایت مقررات خوابگاه:

علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در آئین نامه های مربوط (مشروط به عدم تناقض آن ها با آئین نامه انضباطی و شیوه نامه اجرایی آن)، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در

بندهای ۱ و ۲ محکوم می‌شود و در صورت تکرار تنبیه تا بندهای ۳ تا ۵ و ۷ قابل تشدید است.

۵/۳ ب - دادن اطلاعات ناصحیح به دانشگاه یا کتمان حقایق:

چنانچه دادن اطلاعات ناصحیح یا کتمان حقایق، اعم از شفاهی یا کتبی، باعث انتفاع دانشجو یا اختلال در برنامه های دانشگاه شود، علاوه بر اعمال تنبیهات مندرج در

آئین نامه های مربوط، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

۴/۴ ب - ایراد خسارت به اموال عمومی یا خصوصی و یا خیانت در امانت

۱/۴ ب - ایراد خسارت به اموال عمومی و یا خیانت در امانت داری از اموال عمومی:

مرتکب علاوه بر محکومیت به جبران خسارت وارده طبق بند ۸، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

۲/۴ ب - ایراد خسارت به اموال شخصی یا خیانت در امانت داری از اموال شخصی:

در صورت شکایت صاحب مال، علاوه بر محکومیت به جبران خسارت طبق بند ۸، یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ اعمال می‌شود.

ج - رسیدگی به تخلفات سیاسی

۱/ج - دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود یا گروهک های محارب یا مفسد یا افراد وابسته به آنها.

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود. اگر تخلف منجر به انتفاع گروهک های مذکور گردد، تنبیه می‌تواند از بندهای ۹ تا ۱۴ صادر شود.

۲/ج - عضویت در گروهک های محارب یا مفسد یا ملحد یا هواداری و انجام دادن هر عملی به نفع آنها.

۱/۲/ج - عضویت یا هواداری از گروه های غیرقانونی منحل (گروه هایی که به موجب احکام قضایی فعالیت آن ها ممنوع شده باشد):

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود.

۲/۲/ج - انجام اعمالی که به نفع گروههای غیرقانونی منحل باشد:

تنبیه متخلف از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۲ تعیین می‌شود.

۳/ج - فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک ها و مکاتب الحادی غیرقانونی

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود. در صورتی که فعالیتی به نفع گروهک های محارب و معاند نظام جمهوری اسلامی ایران باشد،

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۹ تا ۱۴ محکوم می‌شود.

۴/ج - توهین به شعائر اسلامی یا ملی و ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند فحاشی و استعمال الفاظ رکیک بطور شفاهی یا کتبی از طریق شعار

نویسی، پخش اعلامیه و ...)

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۸ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

در صورتی که ارتکاب عمل بصورت جمعی و به قصد ایجاد بلوا و آشوب صورت گیرد یا بطور مکرر و بدون توجه به تنبیهات قبلی واقع شود می‌تواند از بندهای ۹ تا ۱۳ صادر شود.

۵/ج - ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه

تنبیه متخلف از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۱۳ (بجز بند ۶) تعیین می‌شود. اگر بلوا در جهت ضربه زدن به ارکان نظام و با هماهنگی و برنامه ریزی یا با هدایت از

گروههای غیرقانونی خارج از دانشگاه باشد.

د - رسیدگی به تخلفات اخلاقی

۱/د - استعمال مواد مخدر یا شرب خمر یا قمار یا مداخله در خرید و فروش و توزیع این گونه موارد

۱/۱/د - استفاده از مواد مخدر (یا سایر داروهای اعتیاد آور یا روانگردان):

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۴ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود.

۵/۱/۲ - اعتیاد به مواد مخدر (یا سایر داروهای اعتیادآور یا روانگردان):

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم و در صورت عدم توجه به تنبیهات قبلی به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۸ محکوم می‌شود.

تبصره: اخذ آزمایش اعتیاد بصورت محرمانه از افراد مشکوک با اجازه معاون دانشجویی مجاز است. بعلاوه ادامه تحصیل دانشجوی معتاد که به یکی از بندهای ۹ تا ۱۸ محکوم شده باشد منوط به منفی بودن آزمایش مذکور پس از پایان دوره محرومیت است.

۵/۳/۱ - نگهداری، خرید و فروش یا توزیع مواد مخدر (یا سایر داروهای اعتیادآور یا روانگردان):

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۳ محکوم می‌شود و در صورتی که اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه برای این منظور بهره برداری شده باشد تنبیه وی تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

۵/۴/۱ - تشکیل جلسه یا همکاری برای استعمال مواد مخدر (یا سایر داروهای اعتیادآور یا روانگردان):

متخلف، در صورت استفاده از اماکن وابسته به دانشگاه به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۶ محکوم می‌شود.

۵/۵/۱ - استفاده از مشروبات الکلی:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۳ تا ۵ محکوم می‌شود.

اگر تخلف در اماکن وابسته یا مربوط به دانشگاه رخ داده و آثار سوء عمومی داشته باشد تنبیه وی می‌تواند از تنبیهات مندرج در بندهای ۷ و ۹ صادر شود.

۵/۶/۱ - خرید و فروش و توزیع مشروبات الکلی:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۸ تا ۱۲ محکوم می‌شود. در صورتی که از اماکن وابسته به دانشگاه برای این منظور بهره برداری شده باشد علاوه بر اعمال بند ۷، تنبیه وی تا بند ۱۸ قابل تشدید است.

۵/۷/۱ - تشکیل جلسه برای استفاده از مشروبات الکلی:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱۱ تا ۱۸ محکوم می‌شود.

۵/۸/۱ - ارتکاب قمار:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۴ محکوم می‌شود.

۵/۲ - استفاده از نوارهای ویدئویی یا صوتی یا لوح‌های رایانه‌ای مستهجن یا مداخله در خرید و فروش یا تکثیر و توزیع این گونه وسایل.

۵/۱/۲ - استفاده از فرآورده‌های صوتی و تصویری غیرمجاز عکس فیلم یا فرآورده‌های رایانه‌ای حاوی تصاویر مستهجن:

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ و یا ۷ محکوم می‌شود.

۵/۳ - عدم رعایت پوشش اسلامی و استفاده از پوشش غیرمنطبق با شئون دانشگاه یا آرایش مبتذل

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ و در صورت اصرار و تکرار، متناسب با عرف حاکم بر محیط به یکی از بندهای ۷ تا ۹ محکوم می‌شود.

۵/۴ - استفاده یا توزیع تکثیر کتب، مجلات، عکسهای مستهجن و یا آلات لهو و لعب

۵/۱/۴ - استفاده از کتب مجلات عکسهای مستهجن و یا آلات لهو و لعب:

چنانچه متخلف از محیط با امکانات دانشگاهی برای این منظور استفاده کرده باشد به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۵ و یا ۷ محکوم می‌شود.

۵/۲/۴ - توزیع یا تکثیر کتب مجلات عکسهای مستهجن و یا آلات لهو و لعب:

متخلف به یکی از بندهای ۵ تا ۱۲ بجز بند ۶ محکوم می‌شود.

۵/۵ - عدم رعایت شئون دانشجویی

۵/۵/۱ - ارتکاب اعمال یا رفتاری که خلاف منزلت دانشجویی محسوب می‌شود (مانند عدم رعایت حقوق دیگران، پرخاشگری، ایجاد درگیری و ...)

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۴ محکوم می‌شود.

تبصره: رسیدگی به تخلفاتی که خارج از محیط دانشگاه صورت گیرد، چنانچه به حیثیت و شئون دانشگاهیان لطمه وارد آورد، مشمول این بند خواهد بود.

۵/۲/۵ - عدم رعایت موازین محرز شرعی در ارتباط با محرم:

متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۴ و در صورت تکرار، تا بند ۹ (به جز بند ۶) محکوم می‌شود.

۵/۵/۳ - ایجاد مزاحمت

در صورت وجود شاکی خصوصی و یا چنانچه احتمال تجری و ادامه مزاحمت یا بروز آثار نامطلوب در دانشگاه وجود داشته باشد، متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۵ محکوم می‌شود.

۵/۶ - داشتن رابطه نامشروع

در صورتی که تخلف آثار علنی و مشهود داشته باشد متخلف به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۴ تا ۱۰ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود. چنانچه تخلف در موارد مختلف واقع شده و شاکی خصوصی داشته و یا متخلف دارای سابقه سوء انضباطی در تخلفات اخلاقی باشد، می‌توان تا بند ۱۲ و یا یک یا بندهای ۱۷ یا ۱۸ محکوم نمود.

۵/۷ - تشکیل یا شرکت در جلسات نامشروع

۵/۷/۱ - شرکت در جلسه نامشروع

متخلف، به یکی از تنبیهات مندرج در بندهای ۱ تا ۹ (بجز بند ۶) محکوم می‌شود. همچنین در صورت وجود سابقه سوء انضباطی در زمینه تخلفات اخلاقی تنبیه بند ۱۷ می‌تواند صادر شود.

۵/۲/۷ - تشکیل جلسات نامشروع یا همکاری در تشکیل جلسه نامشروع:

تنبیه متخلف از بین تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۲ و در صورت وجود سابقه سوء انضباطی در زمینه تخلفات اخلاقی یکی از بندهای ۱۷ و ۱۸ می‌تواند تعیین شود.

۵/۸ - انجام عمل منافی عفت

تنبیه متخلف از بین تنبیهات مندرج در بندهای ۷ تا ۱۲ (بجز بند ۶) و در صورت محکومیت در مراجع قضایی یکی از تنبیهات بندهای ۱۳ تا ۲۰ تعیین می‌شود.

بخش ۲: نحوه رسیدگی و صدور احکام

برخی از موارد مندرج در ماده های ۷، ۹ و ۱۲ آیین نامه انضباطی به شرح زیر تدوین و تبیین می‌گردد:

ماده ۱ - شوراهای انضباطی دانشگاهها می‌توانند به کلیه گزارشهای رسیده در مورد دانشجویان از سوی هر یک از اشخاص حقیقی یا حقوقی در داخل یا خارج از دانشگاه رسیدگی و در صورت احراز وقوع تخلف در حد اختیارات خود حکم صادر نمایند.

تبصره ۱: رسیدگی به گزارشهای رسیده از طریق اشخاص حقیقی یا حقوقی در خصوص تخلفات آموزشی و اداری منوط به گزارش و تایید کتبی معاونت آموزشی یا اداری و مالی دانشگاه است و رسیدگی به تخلفات سیاسی (بعلاوه بندهای ۱/۳ ب و ۲/۳ ب) منوط به گزارش کتبی یکی از اشخاص حقوقی عضو در شوراهای انضباطی دانشگاه دیگر صورت می‌پذیرد. بعلاوه چنانچه تخلف توسط اعضای تشکل‌ها یا نشریات واقع شده باشد اخذ نظر کمیته‌های ناظر بر تشکل‌ها یا نشریات دانشجویی نیز حسب مورد برای آغاز رسیدگی ضروری است.

تبصره ۲: شورای انضباطی دانشگاه مجاز به رسیدگی به تخلفاتی که در مقطع تحصیلی قبلی دانشجو در دانشگاه دیگر صورت پذیرفته باشد نیست و در اینگونه موارد نظر شورای مرکزی انضباطی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۳: با توجه به اینکه انتظام امور داخلی در محیط دانشگاه با مسئولیت‌های معین انجام می‌پذیرد، تبصره ۴ بند ب ماده ۷ آیین نامه تاکید می‌شود در صورتی که تخلفات نیاز به رسیدگی در مراجع قانونی خارج از دانشگاه داشته باشد موضوع تنها باید از طریق شورای انضباطی و یا مشاوره و هماهنگی دفتر حقوقی دانشگاه به مراجع ذی ربط انعکاس یافته و در آنجا پیگیری شود. در هر حال صدور یا اجرای حکم انضباطی تا پایان رسیدگی قضایی معلق خواهد بود. رئیس دانشگاه موظف است این موضوع را به کلیه قسمتهای دانشگاه جهت اطلاع و اقدام ابلاغ نماید. بدیهی است هر گونه اقدام از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی (اعم از مسئولان اعضای هیات علمی یا کارمندان یا تشکل‌های دانشجویی) دانشگاه که برخلاف این تبصره باشد خود تخلف اداری محسوب شده و در مراجع صلاح قابل پیگیری خواهد بود.

تبصره ۴: صدور احکام انضباطی در خصوص دانشجویان تنها از طریق شوراهای انضباطی صورت می‌گیرد و سایر نهادها یا مسئولان دانشگاه جز در مقام اجرای احکام صادر شده از سوی شوراهای انضباطی مجاز به صدور یا اجرا مفاد هیچیک از تنبیهات انضباطی نمی‌باشد.

تبصره ۵: بر اساس تعلیمات اسلامی و اصول قانونی امنیت و مصونیت شهروندان و منع تجسس (اصول ۲۲ و ۲۵ قانون اساسی)، اعضای شورا و کارکنان دبیرخانه شورا انضباطی مجاز به تجسس در زندگی خصوصی دانشجویان نبوده و موظفند کلیه اطلاعات مربوط به تخلف دانشجویان را محرمانه تلقی نموده و از افشای آن (بجز همسر و والدین با رعایت مصالح دانشجوی) خودداری نمایند. در صورت تخلف هر یک از اعضا یا کارکنان از طرف شورای تجدیدنظر یا شورای مرکزی انضباطی قابل پیگیری است.

تبصره ۶: شوراهای انضباطی باید در مواقع ضروری از جمله تخلفات اخلاقی، با دعوت از مسئول مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه، ضمن بهره‌مندی از نظرات مشورتی آن مرکز، کلیه حساسیتهای لازم در زمینه روحيات فردی و مسایل خانوادگی و اجتماعی را معمول داشته و تبعات مختلف احکام صادره را مد نظر قرار دهند.

ماده ۲ - شوراهای انضباطی پس از ابلاغ و تفهیم کتبی و شفاهی تخلفات مورد اتهام طبق ماده ۶ آیین نامه و بخش ۱ از این شیوه نامه به دانشجوی و پیش از صدور حکم، باید از وی مصاحبه حضوری بعمل آورده و دفاعیات کتبی دانشجوی را اخذ و مورد توجه قرار دهند.

تبصره: انجام امور لازم جهت طرح موضوع در جلسات شوراهای انضباطی از قبیل تدوین مستندات، ابلاغ و تفهیم موارد تخلف، مصاحبه حضوری و مانند آن و نیز حفظ و بایگانی و امانتداری نسبت به پرونده های انضباطی بعهدہ دبیر شورا است.

ماده ۳ - در صورت درخواست دانشجوی برای دفاع حضوری در جلسه شورا، دبیر شورای بدوی انضباطی دانشگاه موظف است که از وی برای حضور در جلسه شورای انضباطی می‌تواند در غیاب دانشجوی به پرونده رسیدگی نماید.

تبصره: چنانچه دانشجوی تا ۱۰ روز پس از رویت ابلاغ رسمی دوم دعوت به مصاحبه یا دفاع ضروری، از حضور و ارائه دفاعیات امتناع ورزد، شورا می‌تواند نسبت به رسیدگی و صدور حکم غیابی اقدام نمایند. در هر حال صدور حکم بدون حضور دانشجوی صورت می‌گیرد.

ماده ۴ - جلسات شورای انضباطی بدوی دانشگاه حسب موضوع هر دو هفته یکبار و جلسات شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه در صورت وجود موارد انضباطی حداقل هر ماه یک بار تشکیل می‌گردند. بدیهی است در موارد اضطراری و بنا به ضرورت رؤسای شوراهای انضباطی باید نسبت به تشکیل جلسات فوق العاده شوراهای انضباطی اقدام نمایند.

ماده ۵ - احکام انضباطی شورای بدوی باید در کمترین زمان ممکن پس از وصول گزارش کتبی و تفهیم اتهام صادر شوند. در صورتی که طولانی شدن رسیدگی به پرونده منجر به متضرر شدن دانشجوی شود، دانشگاه باید بنحوی که منافی مصالح کلی دانشگاه و سایر دانشجویان نباشد در جبران آن اقدام نماید.

ماده ۶ - جلسات شورای انضباطی بدوی و تجدیدنظر دانشگاه باید دارای صورتجلسه بوده و صورتجلسات به امضای اعضای حاضر در جلسه برسد.

ماده ۷ - شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه تنها مرجع مجاز برای ارسال پرونده تخلف دانشجویان به شورای مرکزی انضباطی جهت رسیدگی بوده و در اینگونه موارد ضرورت دارد صورتجلسه شورای انضباطی تجدید نظر که به امضای حاضران رسیده و حاوی درخواست رسیدگی با پیشنهاد مشخص می‌باشد به همراه کلیه

سوابق و مدارک پرونده به شورای مرکزی ارسال می گردد. بدیهی است شورای مرکزی به پرونده های ارسالی از سوی دانشگاه که فاقد مدارک کامل و صورتجلسه شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه باشد رسیدگی نخواهد نمود.

ماده ۸ - شوراهای انضباطی دانشگاه باید احکام صادره را حداکثر تا یک ماه پس از صدور توسط رئیس یا دبیر شورا به دانشجوی متهم ابلاغ نموده و رسید دریافت کنند.

ماده ۹ - علاوه بر احکام صادره، کلیه مکاتبات شوراهای انضباطی دانشگاه با شورای مرکزی انضباطی و دیگر مراجع خارج از دانشگاه باید با امضای معاون دانشجویی و فرهنگی یا رئیس دانشگاه باشد. احکام و مکاتبات شورای مرکزی انضباطی با امضای رئیس یا دبیر شورا صادر می شود.

ماده ۱۰ - شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه موظف است حداکثر یکماه پس از صدور حکم تجدیدنظر مراتب را بصورت مکتوب به شورای مرکزی انضباطی ارسال دارد. بدیهی است نظر و حکم شورای مرکزی انضباطی در خصوص احکام صادره از سوی شورای انضباطی دانشگاه لازم الاتباع است.

تبصره ۱: اگر به دستور رئیس دانشگاه (طبق تبصره ۲ ماده ۶ آیین نامه) و یا بواسطه طولانی شدن رسیدگی به پرونده (بدون مجوز آیین نامه)، دانشجو از شرکت در امتحانات پایان نیمسال محروم شده باشد و حکم انضباطی صادر شده حاوی تنبیهی کمتر از محرومیت یک نیمسال باشد، از دانشجو امتحان مجدد گرفته می شود. در هر حال زمان رسیدگی به پرونده در عمل نباید موجب افزایش محکومیت دانشجو شود.

تبصره ۲: در صورتی که حکم قطعی مبنی بر یکی از بندهای ۹ تا ۱۸ ماده ۱ از بخش ۱ از این شیوه نامه در اواخر نیمسال و پیش از آغاز برگزاری امتحانات پایان سال تحصیلی صادر شده باشد، زمان اجرای حکم به نیمسال تحصیلی بعد از آن موکول می گردد، مشروط بر آنکه آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو نباشد.

تبصره ۳: در صورتی که دبیر یا رئیس شورا بدون علت موجه موجب اطاله رسیدگی و متضرر شدن دانشجو شوند، موضوع از طریق شورای تجدیدنظر یا شورای مرکزی یا سایر مراجع ذی ربط قابل پیگیری است.

ماده ۱۱ - شوراهای انضباطی دانشگاه موظف به اجرای احکام شورای مرکزی انضباطی بوده و باید نتیجه اقدامات خود را در این خصوص حداکثر یکماه پس از دریافت حکم به شورای مرکزی انضباطی اعلام نمایند. در غیر اینصورت به استناد ماده ۹ آیین نامه انضباطی بر حسب مورد رئیس یا دبیر شورای انضباطی تجدیدنظر دانشگاه پاسخگوی عدم اجرای حکم شورای مرکزی انضباطی خواهند بود.

ماده ۱۲ - رونوشت احکام شورای مرکزی انضباطی که حاوی محرومیت دانشجو از تحصیل، از یکسال تا ۵ سال است، باید به هیات مرکزی گزینش دانشجو و سازمان سنجش آموزش کشور ارسال گردد و هیات و سازمان مذکور موظفند نسبت به اعمال محرومیت فوق اقدام نمایند.

بخش ۳ - نحوه اعتراض دانشجو به آرای صادره و تخفیف یا تشدید احکام

برخی از موارد مندرج در ماده ۸ آیین نامه انضباطی به شرح زیر تدوین و تبیین می شوند:

ماده ۱ - تجدیدنظر در کلیه احکام اولیه، پس از وصول اعتراض در مورد مقرر (۱۰ روز اداری از تاریخ رویت حکم) به عهده شورای انضباطی تجدیدنظر است.

ماده ۲ - شورای انضباطی دانشگاه موظف است پس از تحقیقات لازم و ملاحظه آخرین دفاعیه دانشجوی، حداکثر ظرف مدت یک ماه حکم تجدیدنظر صادر کند. در صورتی که صدور حکم تجدیدنظر متوقف به حصول مدارک یا انجام تحقیقاتی باشد که به نفع دانشجوی تلقی می شوند، مهلت مذکور می تواند با موافقت دانشجوی ذی نفع تا تکمیل پرونده به تعویق درآید.

تبصره: احکام تجدیدنظر نمی توانند احکام اولیه را تشدید کنند. چنانچه پس از صدور حکم اولیه و پیش از صدور حکم تجدیدنظر مدارک و مستندات جدیدی حاصل شده باشد، لازم است پرونده متخلف بار دیگر در شورای بدوی مطرح و پس از صدور حکم اولیه مجدد به وی فرصت اعتراض داده شود.

ماده ۳ - در صورتی که دانشجوی طبق تبصره ۳ ماده ۸ آیین نامه به دلایل غیرموجه از اعلام رویت حکم اولیه استنکاف نماید و یا در مهلت مقرر نسبت به حکم اولیه اعتراض ننماید حکم اولیه عیناً قطعی محسوب می شود. (مرجع تشخیص غیرموجه بودن کمیته انضباطی است).

تبصره: رئیس دانشگاه می تواند بنا به تشخیص و در صورت صدور حکم اولیه و عدم اعتراض دانشجوی در مهلت مقرر، نسبت به تشکیل جلسه شورای تجدیدنظر با هدف رعایت حقوق دانشجوی اقدام کند.

ماده ۴ - نمره دانشجوی از پذیرش و احکام و دستوراتی که شورای انضباطی صادر می کند با تکرار تخلف (در مواردی که در ماده ۲ از بخش ۱ این شیوه نامه پیش بینی نشده اند)، تخلف محسوب شده و پس از رسیدگی در شورای بدوی می تواند موجب صدور حکم جدید شود.

تبصره: اعمال مجدد تنبیهات موضوع بندهای ۹ تا ۱۲ ماده ۱ از بخش ۱ در مورد یک تخلف، یا تشدید تنبیه به بندهای ۱۳ تا ۲۰ از این ماده به پیشنهاد دانشگاه و تایید شورای مرکزی انضباطی صورت می گیرد.

ماده ۵ - شوراها انضباطی بدوی یا تجدیدنظر می تواند بدو یا پس از صدور حکم تجدیدنظر، مطابق با تبصره ۸ ماده ۷ آیین نامه نسبت به تعلیق احکام صادر شده اقدام کنند.

ماده ۶ - در صورت تنبه و اصلاح رفتار دانشجوی متخلف پس از طی مراحل تجدیدنظر و صدور حکم قطعی رئیس دانشگاه می تواند بنا به تشخیص از شورای مرکزی انضباطی تخفیف در حکم صادره را درخواست نماید.

ماده ۷ - بنا به درخواست دانشجوی و تشخیص شورای تجدیدنظر دانشگاه، شورای انضباطی دانشگاه می تواند در پایان تحصیل دانشجوی نسبت به امحاء آثار حکم از پرونده دانشجوی موافقت نماید.

تبصره: احکام منطبق بر تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ و نیز احکام تعلیقی در پایان تحصیل خود به خود امحاء می شوند و امحاء اثر آنها نیاز به موافقت شورای تجدیدنظر یا مرکزی ندارد.

بخش ۴ - سایر موارد

ماده ۱ - رسیدگی به درخواست انصراف، میهمانی یا انتقالی آندسته از دانشجویان که پرونده تخلفشان در شورای انضباطی دانشگاه یا شورای مرکزی انضباطی در دست رسیدگی می باشد یا اجرای احکام انضباطی صادر شده در خصوص آنان به انجام نرسیده است، منوط به موافقت و اعلام نظر قطعی آن شوراهاست.

تبصره: رئیس دانشگاه می‌تواند در صورت عدم حضور دانشجو برای تفهیم اتهام یا استنکاف از دریافت یا اجرای احکام انضباطی، کلیه عملیات آموزشی وی اعم از ثبت نام و فراغت از تحصیل و مانند آن را تا حضور وی و تکمیل مراحل رسیدگی متوقف کند.

ماده ۲ - رسیدگی به تخلفات دانشجویان بورسیه نیروهای مسلح که در دانشگاه‌های غیروابسته به تحصیل مشغول می‌باشند حسب مورد به عهده شوراهای انضباطی دانشجویان است.

ماده ۳ - در صورتی که دانشجویی طبق نظر شورای مرکزی انضباطی به تغییر محل تحصیل محکوم شده باشد دانشگاه مقصد موظف به پذیرش دانشجو است.

ماده ۴ - دانشجویان کلیه دانشگاه‌های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اعم از دولتی، پیام نور، غیرانتفاعی و موسسات علمی - کاربردی مشمول آیین نامه انضباطی و این شیوه نامه و دانشگاه‌های مزبور ملزم به اجرای مفاد آن هستند.

تبصره: دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مراکز آموزشی وابسته به نهادهای خارج از وزارتین مانند سایر وزارتخانه‌ها، مشمول این آیین نامه هستند و چنانچه تعارضی بین آیین نامه‌های داخلی آن دانشگاه‌ها و آیین نامه بوجود آید، موضوع برای اتخاذ تصمیم نهایی به شورای مرکزی ارجاع شده و حکم شورای مرکزی وزارتین لازم الاجراست.

این شیوه نامه در ۴ بخش در مجموع شامل ۲۵ ماده و ۲۶ تبصره در تاریخ ۸۴/۵/۱ به تصویب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و از تاریخ تصویب و ابلاغ این شیوه نامه کلیه مصوبات و بخشنامه‌های مغایر با آن، فاقد اعتبار است.